

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Чернігівська політехніка"
Освітня програма	22516 Лісове господарство
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	205 Лісове господарство

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

02.12.2021 р.

Справа № 1589/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" у складі:

Лопушняк Василь Іванович – головуєчий,

Василишин Роман Дмитрович,

Власенко Володимир Анатолійович,

Вовк Стах Осипович,

Геник Ярослав Вячеславович,

Гончарова Олена Вікторівна,

Пастухов Валерій Іванович,

Сатарова Тетяна Миколаївна,

Центилю Леонід Васильович,

за участі запрошених осіб:

Проректор - Кальченко В. В., Директор навчально-наукового інституту - Забаштанський М.М. – представник ЗВО,

Селінний Михайло Михайлович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет "Чернігівська політехніка"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22516
Назва ОП	Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Загалом цілі ОП чітко сформовані та цілком корелюють із загальними тенденціями місії та стратегії розвитку Національного університету «Чернігівська політехніка» на 2021-2027 рр.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Експертною групою встановлено наявність залучення зацікавлених сторін до перегляду та модернізації освітньої програми, однак на думку ЕГ, немає обґрунтованих підтверджень залучення роботодавців до перегляду ОП. У відомостях про самооцінювання ОП практично не відображено участь інших стейкхолдерів у процесі формування цілей ОП, а наведений лист МОН 2018 року, не має конкретного відношення до цієї ОП, а носить директивну функцію для всього ЗВО.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Загалом відповідає змісту підкритерію, однак сучасні тенденції розвитку спеціальності потребують врахування адаптації лісового господарства до наявних кліматичних змін, особливо в умовах Українського Полісся.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Формально зміст ОП дозволяє досягти відповідних програмних результатів навчання, водночас є обґрунтовані зауваження ЕГ щодо не здатності змісту ОП забезпечити набуття випускниками ПРН 11 «Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства» у повному обсязі.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП становить 90 кредитів ECTS, з них 66 кредитів (73,3 %) відводиться на обов'язкові і 24 кредити (26,7 %) на вибіркові освітні компоненти, що відповідає вимогам пункту 15 частини 1 статті 62 Закону України «Про вищу освіту».

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Змістовне наповнення ОП є достатньо структурованим. Водночас структурно-логічна схема не дозволяє встановити жодних взаємозв'язків між ОК у межах ОП. Також значним недоліком є віднесення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» до вибіркової складової. Особливо враховуючи, що відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (стаття 5) «...Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності». Проектна група не врахувала положення закону й віднесла ОК пов'язаний з дослідництвом у вибіркову складову, з іншої сторони це також унеможливило повноцінного набуття ПРН 7 «Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів».

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

У ЗВО існує низка Положень, які регламентують особливості організації освітнього процесу, зокрема «Про індивідуальну освітню траєкторію здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»». Вказане Положення у тому числі регламентує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами вищої освіти.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, за винятком обґрунтованих зауважень ЕГ щодо недостатнього обсягу годин для виробничої практики.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, за винятком обґрунтованих зауважень ЕГ щодо неможливості констатувати наявність чітко задекларованих компонентів, що сприятимуть формуванню soft skills у межах змістовного наповнення ОП.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, за винятком обґрунтованих зауважень ЕГ.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка за дуальною формою навчання в межах ОП не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Питання неформальної освіти у ЗВО врегульовані документом «Порядок визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в НУ «Чернігівська політехніка», однак цей порядок не передбачає часткового врахування здобутих результатів у межах конкретних дисциплін (окремих тем чи модулів). У силабусах навчальних дисциплін також відсутня інформація щодо визнання результатів здобутих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

На думку ЕГ недоліком є обмежений доступ (повний - лише для зареєстрованих користувачів) до силабусів в системі дистанційного навчання. Не всі дисципліни мають нормально наповнені і оформлені силабуси, зокрема вони не містять інформації про визнання результатів здобутих у неформальній освіті. Також у них відсутня інформація щодо дотримання академічної доброчесності, за винятком списування. Це вказує на певні недоліки у підходах до своєчасного надання доступної і зрозумілої інформації для здобувачів вищої освіти.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

З інформації наведеної на офіційній сторінці випускової кафедри аграрних технологій та лісового господарства, студенти не досить активно приймають участь у роботі різних наукових фахових конференцій. Також у межах випускової кафедри не функціонує жоден науковий гурток (будь яка інформація відсутня у публічному інформаційному просторі). А наукова робота співробітників кафедри за спеціальністю 205 лісове господарство проводиться не системно та частково, про що вказує відсутність належного рівня наукових праць за спрямуванням ОП.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Окремі позитивні аспекти у цьому контексті ЗВО демонструє. Однак, варто зазначити, що окремі НПП кафедри, які задіяні у підготовці фахівців у межах цієї ОП не здійснюють системних наукових лісівничих досліджень, зокрема й

гарант освітньої програми. Тому сумнівною є спроможність групи забезпечення ОП забезпечити оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у лісівничій галузі.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, за винятком того, що студенти ОП жодним чином не залучені до міжнародної мобільності. На веб-сторінці випускової кафедри аграрних технологій та лісового господарства відсутня будь яка інформація, яка б підтверджувала реальність навчання, викладання та наукових досліджень НПП пов'язаних з інтернаціоналізацією діяльності випускової кафедри.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Зальні правила проведення контрольних заходів та інші аспекти пов'язані з цим процесом дійсно унормовані низкою положень ЗВО.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Питання академічної доброчесності у ЗВО врегульоване певними положеннями, зокрема «Кодексом академічної доброчесності», однак у більшості випадків акцентується увага лише на запобіганні плагіату. Водночас, на думку ЕГ, не всі студенти знають вимоги щодо унікальності робіт, терміни та порядок перевірки на антиплагіат. Варто зазначити, що на сьогодні практично у всіх ЗВО є окремі порушення академічної доброчесності, адже українські студенти тільки на шляху розуміння негативного впливу для їхнього фахового рівня таких елементів навчального процесу як списування, виконання на замовлення курсових та дипломних робіт тощо. У цьому напрямі на офіційній сторінці випускової кафедри аграрних технологій та лісового господарства немає жодних інформаційних повідомлень.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна та професійна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації освітньої програми не дозволяє забезпечити належний рівень якості вищої освіти у межах ОП Лісове господарство. Наведені у відомостях про самооцінювання ОП відомості про НПП задіяних у провадженні освітньої діяльності за цією ОП, у переважній більшості, не відповідають пункту 8 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. У цьому контексті, досить обґрунтований та об'єктивний аналіз зроблено у звіті експертної групи. Зокрема, гарант ОП - Селінний М.М., має науковий ступінь канд. економ. наук, а лісівничу освіту здобув лише 2 роки тому у цьому ж ЗВО, будучи при цьому НПП випускової кафедри. За європейськими підходами це вже значне порушення академічної доброчесності, однак в Україні це досить поширений спосіб формування псевдо кадрового потенціалу ЗВО. В цьому контексті досить ілюстративно представлений П. 8 активності й у межах ліцензійних умов «..П. 8: відповідальний виконавець наукової теми (проекту) «Дослідження способів досягнення збалансованого мінерального живлення соняшнику в зоні Полісся України» № 0118U006807».... «..П.9. 1) спеціальність «201 Агрономія» освітньої програми «Агрономія» (ID у ЄДЕБО 19385, процедура № 1499) за першим рівнем вищої освіти (справа № 1232/АС-20); 2) спеціальність «201 Агрономія» освітньої програми «Агрономія» (ID у ЄДЕБО 27370, процедура № 1360) за другим рівнем вищої освіти (справа № 1039/АС-20); 3) спеціальність «201 Агрономія» освітньої програми «Агрономія» (ID у ЄДЕБО 19248, процедура № 1599) за другим рівнем вищої освіти (справа № 28/АС-21)».. і т.д. Цілком обґрунтованими є зауваження ЕГ щодо НПП кандидата біологічних наук Корма О.М., який є викладачем на 8 із 13 вибіркових ОК. Він до того ж забезпечує 5 фахових обов'язкових ОК на ОС «Бакалавр», зокрема й дисципліни «Переробка деревини», не маючи при цьому жодних навчально-наукових напрацювань у цьому напрямі. На порушення академічної доброчесності у діях завідувача випускової кафедри може вказувати випадок з проф. Гайдою Ю.І.. Він зарахований у штат кафедри з вересня 2021 р. для викладання дисциплін: «Управління лісгосподарським виробництвом» та «Лісова рекультивация земель», однак ЕГ під час інтерв'ювання студентів встановлено, що фактично лекції з дисципліни «Управління лісгосподарським виробництвом» у цьому семестрі проводив інший НПП – Кудряшова К.М. Загалом, ця ОП потребує відповідної перевірки на предмет дотримання ліцензійних умов щодо кадрового потенціалу.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

За формалізацією процедур, зміст відповідає вимогам підкритерію, однак при конкурсному доборі викладачів, їхня академічна кваліфікація й її відповідність спеціальності 205, не завжди враховується. Це вказує на певні проблеми із формування належного кадрового потенціалу.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЗВО декларує активне залучення до організації та реалізації освітнього процесу роботодавців. На підтвердження цього наведено низку укладених договорів про співпрацю. Однак підтверджені реальності функціонування процесу залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу немає, зокрема у публічному інформаційному просторі випускової кафедри. Такого ж висновку дійшла й ЕГ, яка відзначила, що факту системної співпраці з роботодавцями щодо здійснення експертизи освітньої програми експертною групою не підтверджено, оскільки ОП не перезатверджувалася від 2017 р, наявні лише рецензії роботодавців за 2021 р. і витяг з протоколу 8 засідання кафедри АТЛГ від 27.01.2021 р., в якому брали участь роботодавці. Також ЕГ не підтверджено факт залучення до роботи екзаменаційних комісій висококваліфікованих фахівців-практиків на зустрічі з наявними роботодавцями.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЕГ було встановлено, що роботодавці певним чином були залучені для читання гостьових лекцій, однак це окремі одиничні зустрічі, які не мають системного характеру. Водночас ЕГ також відзначає, що є ознаки наведення неправдивої інформації у відомостях про самооцінювання, зокрема щодо двох лекцій у вересні 2021 р., інформація про які наведена у Відомостях про самооцінювання ОН. Так, під час інтерв'ювання студенти ствердно зазначили, що цьогоріч ніяких лекцій від роботодавців не було. Це є критичним зауваженням, які і зауваження до пунктів 6.1 та 6.3.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Цілком обґрунтованим є висновок ЕГ, що відсутності прикладів академічної мобільності НПП випускової кафедри (як і здобувачів вищої освіти). Зі слів Корма О.М. експертною групою встановлено відсутність на кафедрі будь-яких наукових грантів та відсутність участі у відповідних конкурсах. Також, за даними ЕГ, на сайті ЗВО (<https://stu.cn.ua/mizhnarodnadiyalnist/akademichna-mobilnist/>) наведено лише назви програм для академічної мобільності без їх опису і відсутні програми лісівничого спрямування, які б стосувалися НПП або здобувачів вищої освіти ОП «Лісове господарство».

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, однак стимулювання не забезпечує розвиток викладацької майстерності за фаховим спрямуванням відповідно до предметної області «Лісове господарство».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Матеріально-технічні ресурси кафедри аграрних технологій та лісового господарства у частині навчально-методичного забезпечення за ОП «Лісове господарство» не дозволяє повноцінно забезпечити досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Водночас потенційно протягом року цю ситуацію можна виправити. Загалом, за даними звіту ЕГ встановлено системні проблеми із якістю навчально-методичного забезпечення та наповненості й змістовності електронних навчальних курсів. Висновок ЕГ за вказаним підкритерієм є цілком обґрунтованим. Зокрема в умовах недостатнього наповнення електронних навчальних курсів (лише на 60-70 %) на платформі Moodle і це під час вже другого року часткового дистанційного навчання вказує на системні дії щодо нехтування якістю освітнього процесу в пандемічних освітніх умовах. Також варто відмітити, що на веб-сторінці випускової кафедри відсутні будь які публічні матеріали щодо навчальних лабораторій та наявності спеціалізованого лісівничого обладнання.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, однак на сайті ЗВО та випускової кафедри відсутнє підтвердження процесу системного моніторингу змісту освітньої програми. За даними ЕГ, роботодавці і здобувачі вищої освіти за ОП лише у 2020- 2021 рр. стали активніше долучатися до процедур періодичного перегляду ОП. Раніше програми переглядалися лише за участі проектної групи та НПП і до того ж не затверджувалися ніякі зміни в ОП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

У відомостях про самооцінювання та у звіті експертної групи декларується певна участь студентства у перегляді освітньої програми. Водночас у публічному інформаційному просторі відсутні результати будь-якого опитування студентів цієї ОП. Тому не можливо зробити висновок про реальність залучення студентів до перегляду та оновлення змісту ОП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У відомостях про самооцінювання декларується активна участь стейкхолдерів у перегляді освітньої програми. Однак, окрім рецензій роботодавців інші документи, що підтверджують таку участь, відсутні у публічному інформаційному просторі ЗВО.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію, однак наведені раніше зауваження вказують, що висвітлені недоліки ОП відображають певні проблеми з системою забезпечення якості закладу вищої освіти у межах цієї ОП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Наведені раніше зауваження (до попередніх підкритеріїв) вказують, що на формування культури якості у ЗВО потрібно ще докласти зусиль усім учасникам освітнього процесу, особливо потребує акцентування уваги на усіх аспектах дотримання академічної доброчесності, як НПП так і здобувачам вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Загалом відповідає вимогам до змісту підкритерію.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті ЗВО недостатньо інформації, яка б ілюструвала реальні процеси у межах освітньої програми «Лісове господарство». Не структурованою та неповною є інформаційна складова наповнення офіційної сторінки кафедри аграрних технологій та лісового господарства на сайті ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

ЗВО варто звернути увагу на сучасні тенденції розвитку спеціальності, зокрема врахування адаптації лісового господарства до наявних кліматичних змін у лісах Полісся. Варто формалізувати процедуру залучення роботодавців до перегляду й оновлення ОП на систематичній основі. Внести зміни у ОП для забезпечення набуття випускниками ПРН 11 «Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

ЗВО варто активізувати роботу щодо удосконалення змісту освітньої програми у напрямі формування дієвої структурно-логічної схеми. Слід віднести дисципліну «Методологія та організація наукових досліджень» до обов'язкової складової, для забезпечення функціонування ОП у межах нормативних аспектів національного законодавства, зокрема Закону України «Про вищу освіту. Забезпечити логічний взаємозв'язок у структурі освітнього процесу під час вивчення фахових дисциплін, зокрема у межах робочих начальних програм.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

ЗВО слід конкретизувати у робочих програмах навчальних дисциплін (силабусах) питання визнання результатів здобутих у неформальній освіті. Розширити список програм академічної мобільності, які будуть доступні студентам саме даної ОП, а також заохочувати студентів до отримання неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

ЗВО варто посилити наукову складову у підготовці магістрів лісового господарства. У робочих програмах навчальних дисциплін необхідно чітко визначити вимоги до дотримання академічної доброчесності та відповідальність за їх порушення (не тільки списування). Також слід представляти інформацію щодо наукових здобутків студентів та НПП, міжнародну діяльність НПП на веб-сторінці випускової кафедри. Активізувати або започаткувати роботу студентського наукового гуртка.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ЗВО варто продовжити популяризацію академічної доброчесності на всіх етапах освітнього процесу. Також необхідно звернути увагу на рекомендації ЕГ щодо надання відкритого доступу до силабусів і робочих програм дисциплін на сайті ЗВО, а також додаткового інформування студентів випускного курсу щодо перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт.

Критерій 6. Людські ресурси

ЗВО варто залучити до складу випускової кафедри аграрних технологій та лісового господарства штатних науково-педагогічних працівників (у тому числі й гарант освітньої програми), які мають наукові ступені за спеціальностями лісівничого профілю: 06.03.01; 06.03.02; 06.03.03. (або 205 для докторів філософії), що дозволить підвищити якість освітнього процесу у межах освітньої програми «Лісове господарство». Також необхідно активізувати наукову роботу НПП випускової кафедри за лісівничим спрямуванням, у тому числі й у напрямі інтернаціоналізації наукових досліджень. Слід робити акцент на максимізацію підвищення наукової кваліфікації штатних співробітників через вступ до аспірантури за відповідною спеціальністю (205 – Лісове господарство). Активно та регулярно залучати професіоналів-практиків, експертів у галузі і представників роботодавців до перегляду ОП і до проведення лекцій студентам ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

ЗВО необхідно направити зусилля на покращення стану матеріально-технічних ресурсів кафедри аграрних технологій та лісового господарства у частині спеціалізованого обладнання та навчально-методичного забезпечення за ОП «Лісове господарство». Зокрема забезпечити 100 % наповнення електронних навчальних курсів, підготувати (оновити) навчально методичні матеріали для ОК фахового спрямування, відповідно до рекомендацій ЕГ. Враховуючи, що не відповідність матеріальних ресурсів та освітнього середовища є критичним зауваженням щодо якості підготовки здобувачів вищої освіти за цією ОП, а тому необхідно також вирішити питання забезпечення достатньої кількості та асортименту спеціалізованих лісівничих приладів для набуття відповідних практичних навичок усіма студентами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

За сайті ЗВО варто розміщувати інформацію про враховані ініціативи роботодавців та студентів щодо покращення змісту освітньої програми з метою стимулювання їхньої зацікавленості у продовженні моніторингу освітньої програми й надання слушних пропозицій. Вдосконалити опитувальники (онлайн-анкети) для опитування здобувачів вищої освіти після кожного семестру на предмет якості ОП, змісту та якості викладання ОК, доцільності і обсягів ОК, здобутих ПРН тощо. Переглянути співвідношення кількості кредитів виробничої (переддипломної) практики і підготовки до атестації, унормувати тижневе навантаження у кредитах.

Критерій 9. Прозорість та публічність

На сайті ЗВО варто збільшити кількість інформації, яка б ілюструвала реальні процеси у межах освітньої програми (текстові та фото повідомлення щодо навчального процесу, практичної підготовки, результатів засідань різних рад й комісій щодо покращення змісту ОП тощо). Переглянути структуру наповнення офіційної сторінки кафедри аграрних технологій та лісового господарства на сайті ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛОПУШНЯК ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ